

SISÄLLYS

Johdanto.....	9
---------------	---

RÖYHKEYSKOULUN ENSIMMÄINEN OPINTOKOKONAISUUS

1. Mikä minä on?	15
Käsitys minästä.....	15
Kehoni on linnani.....	16
Minä olen muistanut.....	20
Tietoisuus on vain pöpö.....	24
2. Keittiöpsykologin vastaanotolla	27
Millaiset asiat vaikuttavat minäkuvaan?.....	30
Mistä pidät?.....	33
Tunnista luonteesi muutokset.....	36
Kriiseilyä.....	40
Aivot. Huhuu, onko ketään kotona?.....	43
Sukupuolittuneet käsitykset kulttuurista.....	45

RÖYHKEYSKOULUN TOINEN OPINTOKOKONAISUUS

3. Lokeroviidakko	55
Leimat ja tittelit.....	55
Kuvittelun rajallisuuden rajoittavuus.....	61
Sukupuoliero.....	63
Stereotypiauhka.....	70
4. Kiltin tytön syndrooma	73
Jatkuva mukavuus.....	76
Kyvyttömyys sanoa "ei".....	78
Kritiikin pelko.....	80
Kiltti tyttö työelämässä.....	81

5.	Huijarisyndrooma.....	85
	Tunne huijariudesta.....	86
	Opittu riittämättömyden tunne.....	87
	Problemaattinen auktoriteettisuhde.....	88
	Tieto ja taito lisäävät tunnetta huijariudesta.....	89
	Mitä voi tehdä?.....	91
6.	Eiks tasa-arvo toteudu jo?.....	95
	Lakia ja numeroita.....	96
	Sama käytös, eri kohtelu.....	97
	Tölli tarraa paremmin miehiin.....	99
	Lasijyrkäne.....	102
	Näkymättömyys.....	105
	Huomaamaton ennakoasenne naisia kohtaan.....	113
7.	Kainalokarvat ja korkokengät.....	121
	Ensimmäinen aalto.....	124
	Toinen aalto.....	128
	Kolmas aalto.....	131
	Saako feministi...?.....	132

RÖYHKEYSKOULUN KOLMAS OPINTOKOKONAISUUS

8.	Mistä minä tiedän, mitä haluan?.....	137
	Mutkikas kasvu halun ymmärtämiseen.....	138
	Vapauden ihanuuden harha.....	140
	Abstraktista konkretiaan.....	144
	Puhu.....	145
	Ei ole olemassa mitään tiettyä yhtä.....	147
9.	Miten lähteä toteuttamaan uutta röyhkeämpää suuntaa?..	151
	Ajankäyttö.....	154
	Verkostoituminen.....	157
	Mentoritoiminta.....	159
	Asennemuujakaveri.....	161

	Ole itsellesi rehellinen.....	164
	Tiedä seuraava askel.....	165
10.	Miten kommunikointini vaikuttaa?	169
	Pään sisäinen maailma.....	169
	Naisten vähättelevän kielen kulttuuri.....	171
	Ihan vaan tavallaan.....	176
	Jämäkkä, mutta ei kusipää.....	178
	Anteeksi-sanan väärinkäyttö.....	180
	Ytimekkyttä kieleen.....	182
	Neuvottelut.....	184
	Argumentointi.....	188
	Kesk- <i>ah, tää on niin tärkeitä</i> -eyttäjä.....	191
	Puheen valta.....	194
11.	Voisiko kehosta olla apua pään suorituksiin?	199
	Tunteet kehossa.....	200
	Aivot tarvitsevat verta.....	206
	Innostunut, ei jännittänyt.....	208
	Miksi loruilua kehosta Röyhkeys­koulussa?.....	211
12.	Mikä minua hidastaa?	215
	Oman elämäni antagonistit.....	215
	Saamattomuus ja aloittaminen.....	220
	Pelko epäonnistumisesta.....	222
	Kun vain tekee kovasti töitä.....	224
	Musta joutsen.....	226
13.	Asennemuijaantuminen	229
	Röyhkeys­koulun opit.....	229
14.	Empatiatreeni	247
	Lääkettä kateuteen.....	248
	Joskus kehuun on aihetta.....	250
	Opitaan empatiaa.....	255
	Lähteet	263

JOHDANTO

Alkusyksystä 2017 olin palaverissa muutaman tuttavani kanssa. Suunnittelimme tapahtumaa Helsinki Design -viikolle. Kun tapahtuman muoto oli kasassa ja kaikille oli selvää, mitä kukin alkaa tehdä, päätimme lopuksi vaihtaa kuulumisia. Olimme kaikki freelancereita ja työllistimme itse itsemme omalla osaamisellamme. Pöydän äärellä oli ammattitaitoisia, osaavia naisia, mutta keskustelu kuitenkin täyttyi lauseista kuten ”Oliskohan mun siinä sitten pitänyt?”, ”Mä mietin, et voisoin, mut en mä sit...” ja ”Kyllähän sitä varmaan pitäis...”

Pysähdyin yhtäkkiä kuuntelemaan keskusteluamme hieman kuin ulkopuolisena. Kaikkea sitä puhetta koristi jonkin sortin arkailu. Täysin tarpeeton arkailu. Pysäytin keskustelumme. ”Kuuntelen tätä meidän keskustelua, ja tässä on osaavia muijia, jotka jostain syystä toimii oman itsensä jarruna.” Tajusin, että jokin pidäteli meitä. Kyse ei ollut siitä, ettemmekö osaisi tai tietäisi, mitä pitää tehdä. Me valitsimme arkailun. Se oli heu- *fucking*-reka-hetki. Arvon naiset, me tarvitsemme Röyhkeyskoulun!

Lokakuussa 2017 oli ensimmäinen Röyhkeyskoulu. Tilaisuuden paikat menivät alle kahdessa minuutissa, ja tila oli täynnä minulle pääasiassa täysin tuntemattomia ihmisiä. Ei siis niin, että paikalla

olisivat olleet äiti, äidin kaveri, täti, tädin kaveri, sisko ja sen frendi, ystävät ja mummi. Ei. Nämä ihmiset eivät tienneet minusta mitään, mutta muutaman tilaisuutta kuvailevan lauseen ja nimen Röyhkeys-koulu ansiosta he halusivat tulla paikalle. Peruutuspaikoille ilmoit-tautui yli tuplasti enemmän kuin tilaisuuteen edes mahtui väkeä. Tajusin nopeasti, että Röyhkeys-kouluni tarttuu sellaiseen ilmiöön, jonka kanssa moni kamppailee.

Minä en ole psykologi, neurologi tai antropologi. Olen freelancer-kirjoittaja ja puhetaiteilija. Olen kaksi isoa elämänmuutosta tehnyt muuja. Kaksi kertaa elämässäni olen vienyt itseni ahtaalle, ja eteen-pään pääseminen on vaatinut merkittäviä muutoksia. Ahtauden ha-vaittuani olen ratkaisukeskeisesti pilkkonut tilannetta pienempiin osiin ja yksi kerrallaan ryhtynyt ratkaisemaan niitä. Olen aina ra-kastanut tietoa ja tiedettä. Hoidan krapulanikin rationaalisesti hyö-dyntäen tietämystäni kehon toiminnoista ja mielen mutkitteluista.

Tämä kirja on koontini niistä asioista ja oivalluksista, joita olen matkani varrella tehnyt. Itse olen kipuillut oman huijari- ja kiltti tyttö -syndroomani kanssa. Itse olen arastellut ja arponut. Itse olen halunnut itseeni lisää hyvää röyhkeyttä, jotta voin luoda itselleni sellaista uraa ja elämää kuin oikeasti haluan. Painini näiden asioiden kanssa jatkuu yhä. Ei ole olemassa mitään kikka kolmosta, joka no-peasti vajjeroisi kelat aivoissa uusiksi. Edelleen kipuilen oman huija-riuteni ja itseni vähättelyn kanssa, mutta selkeästi vähemmän kuin ennen ja osaan asennoitua niihin merkittävästi paremmin.

Kun tartuin tähän aiheeseen, mitä enemmän kokosin tietoa, sitä varmemmaksi tulin siitä, että tämä on helvetin tärkeää. Kyllä, kiro-sana. Mielestäni tämän kirjan virallinen tärkeysluokitus on luokkaa *helvetin tärkeä*. Toivon, että onnistun tarjoilemaan sinulle löytämä-ni datan ja tekemäni havainnot mahdollisimman kiinnostavasti ja niin, että sinäkin pääset tekemään oivalluksia kirjan edetessä!

Sitten käytännön asioihin. Tämän kirjan nimi on Röhkeyskoulu. Koulu! Kirjan lukemista varten suosittelen sinua ottamaan viereesi muistiinpanovälineet. Edessä on harjoituksia, joiden vastauksia on hyvä kirjata muistiin. Itse romantikkona kehottaisin sinua hankkimaan sellaisen sinikantisen ruutuvihon, joita koulussa jaettiin. Voit piirtää parin ruudun marginaalit reunoihin, ja jos oikein villiksi heittäydyt, yritä löytää jostain sellainen kuulakärkikynä, jossa on monia eri värejä samassa kynässä. Muistat varmasti sen kynän: sen yläpäässä on pienen pienet väkäset, joiden avulla kynästä saa survottua esiin halutun värisen mustekärjen. Tai sitten jätä se väliin. Voi olla, että kirjoittamistarkoituksiin kyseinen kuulakärkikynä on todellisuudessa melko huono ja hermo menee neljännen sanan jälkeen. Hanki miellyttävä ja hyvä kynä – ja laita se töihin.

Toinen asia. Tämä on naisille suunnattu opus. Tästä saavat varmasti muutkin irti aatoksia, mutta ilmiötä purkaakseni mutustelen asioita naisnäkökulmasta. Kirjassa tehdään paljon rinnastuksia naisten ja miesten eroista. Tiedän, että on olemassa muitakin sukupuolia. Tämä ei ole mielipideasia vaan tiedeyhteisössä yleisesti tunnustettu totuus. Toistaiseksi kuitenkin tieteen tutkimukset nojaavat hyvin vahvasti kahden sukupuolen asetelmaan, ja jotta kykenisin sanomaan jotain, olen valinnut tämän asetelman myös omaksi tarkastelutavakseni.

Röhkeyskoulu-kirja koostuu kolmesta opintokokonaisuudesta. Ensin käydään läpi sitä maastoa, johon haluamme röhkeyttä lisätä. Opettelemme tuntemaan itsemme. Toisessa osassa käsitellään kaikkia esteitä, jotka jarruttavat meitä. Kolmas osa tarjoaa ratkaisuja. Pitkin kirjaa on myös ”Jennillä karkaa” -nimisiä osuuksia. Niissä kerronta rönsyää hieman aiheesta mutta saattaa viihdyttää ja antaa makupaloja omaan ajatteluun.

Näillä lähtötiedoilla: pidä hauskaa, haasta ajatteluasi, olen kriittinen tekstiäni kohtaan, oivalla ja opi. Tervetuloa Röhkeyskouluun!

LÄHTEET

- Aaltovesi, Viivi. 2017. Miksi kaikki tarvitsevat nyt mentorin? Anna-lehti.
- Abrams, Abigail. 2018. Yes, impostor syndrome is real. Here's how to deal with it. Time Magazine.
- Adichie, Chimamanda Ngozi. 2015. Meidän kaikkien pitäisi olla feministejä. Otava.
- Almonkari, Merja & Koskimies, Riitta. 2006. Esiintyjälle apua. Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö.
- Anttonen, Anneli, Lempiäinen, Kirsi & Liljeström, Marianne. 2000. Feministejä: aikamme ajattelijoita. Vastapaino.
- Aristoteles. 1998. Runousoppi = Peri poietikes. Otava.
- Artz, Benjamin, Goodall, Amanda H. & Oswald, Andrew J. 2016. Do women ask? Warwick Economics Research Papers.
- Battersby, Matilda. 2012. Fire! Jimi Hendrix's 'favourite' smashed and burned guitar returns from the dead. Independent.
- Bennett, Jessica. 2017. Feminist fight club: an office survival manual (for a sexist workplace). Penguin Books.
- Berger, Laura. 2017. Anne Hathaway talks internalized misogyny and working with Lone Scherfig. Women and Hollywood.
- Best Start. 2017. Building Resilience in Young Children. Booklet for parents of children from birth to six years. Ontario's Maternal, Newborn and Early Child Development Resource Centre.
- Bian, Lin, Leslie, Sarah-Jane & Cimpian, Andrei. 2017. Gender stereotypes about intellectual ability emerge early and influence children's interests. Science.
- Brewer, William F. & Treyens, James C. 1981. Role of schemata in memory for places. University of Illinois at Urbana-Champaign.
- Brooks, Alison Wood. 2013. Get excited: reappraising pre-performance anxiety as excitement. Harvard Business School.
- Bruckmüller, Susanne & Branscombe, Nyla R. 2011. How women end up on the "glass cliff". Harvard Business Review.
- Burkley, Melissa. 2009. Trait beliefs that make women vulnerable to math disengagement. Oklahoma State University.

- Butler, Judith. 2006. Hankala sukupuoli: feminismi ja identiteetin kumous. Gaudeamus.
- Cameron, James. 1997. Titanic. 20th Century Fox, Lightstorm Entertainment, Paramount Pictures. Carlsson, Maria. 2012. Mielekkäs työ: uuden ajan ura-oppas. SanomaPro.
- Carmichael, Sarah Green. 2018. Women at work: make yourself heard. Harvard Business Review. Chira, Susan. 2017. The universal phenomenon of men interrupting women. The New York Times. Crash Course. 2018. The scientific revolution: Crash Course history of science #12 www.youtube.com/watch?v=vzo8vnxSARg.
- Cuddy, Amy. 2012. Elekielesi vaikuttaa sinuun itseesi. TEDGlobal.
- Cunillera, Toni. 2009. Speech segmentation is facilitated by visual cues. The Quarterly Journal of Experimental Psychology.
- Dominus, Susan. 2017. When the revolution came for Amy Cuddy. The New York Times.
- Dore, Mary. 2014. She's beautiful when she's angry. Music Box Films.
- Dubner, Stephen J. 2018. After the glass ceiling, a glass cliff. Freakonomics.
- Dufu, Tiffany. 2017. Drop the ball: achieving more by doing less. Flatiron Books.
- Dunderfelt, Tony. 2001. Intuitio ja tunneviestintä: ihmisten välinen näkömätön yhteys. Dialogia. Eagleman, David. 2018. Aivot: ihmisen tarina. Atena.
- Eagleman, David. 2012. Incognito: aivojen salattu elämä. Avain.
- Ekman, Tiina. 2017. Huijarisyndrooma: miksi en usko itseeni (vaikka olen oikeasti hyvä). Minerva. Elsesser, Kim. 2018. Power posing is back: Amy Cuddy successfully refutes criticism. Forbes Magazine.
- Ewens, Michael & Townsend, Richard. 2017. Women-run start-ups hampered by bias among male investors, study finds. California Institute of Technology.
- Feeney, Nolan. 2013. Good boy: there's a better way to praise your kids. Time Magazine.
- Fetters, K. Aleisha. 2017 Compliments are like mini-orgasms for your brain Tonic. Health by VICE.
- Forssell, Jarno. 2008. Rakenna identiteettisi itse – on aikuisena helpompaa. Tiede-lehti.
- Foucault, Michel. 2010. Seksuaalisuuden historia. Gaudeamus Helsinki University Press.

- Frankel, Lois P. 2005. Kiltti tyttö ei pääse pomoksi: 101 tapaa hävitä miehelle. Talentum.
- Frankel, Lois P. 2012. Kiltti tyttö jää ilman: 99 tapaa saada arvostusta, menestystä ja hyvä elämä. Talentum.
- Friedan, Betty. 1967. Naisellisuuden harhat. Kirjayhtymä.
- Gay, Roxane. 2017. Bad feminist. Like.
- Gilbert, Daniel T., Quoidbach, Jordi & Wilson, Timothy D. 2013. The end of history illusion Science.
- Glass, Christy & Cook, Alison. 2014. Studies show women & minority leaders have shorter tenures, tenuous support. Journal of Managerial Psychology.
- Goldin, Claudia & Rouse, Cecilia. 2000. Orchestrating impartiality: the impact of “blind” auditions on female musicians. American Economic Review.
- Goudreau, Jenna. 2014. Why it’s harder for women to say ‘no’ to extra work. Business Insider. Grant, Adam. 2018. Work life: your hidden personality. TED.
- Grant, Adam. 2018. People don’t actually know themselves very well. The Atlantico.
- Groden, Claire. 2016. Why women are afraid of failure. Elle.
- Grönlund, Kimmo & Wass, Hanna (toim.). 2016. Poliittisen osallistumisen eriytyminen. Oikeusministeriö.
- Hankel, Isaiah. 2017. The science of intelligent achievement: how smart people focus, create and grow their way to success. John Wiley & Sons.
- Harari, Yuval Noah. 2017. Sapiens. Ihmisen lyhyt historia. Bazar.
- Harris, Russ. 2012. Onnellisuusansa: elinvoimaa hyväksymisen ja omistautumisen avulla. Duodecim.
- Havu, Aino. 2018. Naisen osa – naisrepresentaatio suosituimmissa kotimaisissa elokuvissa vuosina 2013–2017. Aalto-yliopisto.
- Heatherington, Laurie, Daubman, Kimberly A., Bates, Cynthia, Ahn, Alicia, Brown, Heather & Preston, Camille. 1993. Two investigations of “female modesty” in achievement situations. Plenum.
- Heikkinen, Susan. 2012. 100 tapaa kehua. Suomen Kuvalehti.
- Heiskanen, Heli. 2016. Tunne ja mieli: kiltin tytön syndrooma. <https://heliheiskanen.fi/tunne-ja-mieli-kiltin-tyton-syndrooma>.

- Heneghan, Harriet. 2018. Unconscious bias lies at the heart of gender inequality. *Management Today*.
- Hoffman, Anna. 2012. Sukupuolittuneet verkostot ja suhteilla työllistyminen: vastavalmistuneiden kauppateiteilijöiden suhdeverkostojen vertailua. Helsingin yliopisto.
- Hume, David. 1739. A treatise of human nature. <http://www.gutenberg.org/files/4705/4705-h/4705-h.htm>.
- Hunt, Christopher John, Piccoli, Valentina, Gonsalkorale, Karen & Carnaghi, Andrea. 2015. *Feminine Role Norms Among Australian and Italian Women: a Cross-Cultural Comparison*. Springer US.
- Hunt, Shevonne. 2017. The way we talk to girls is different to the way we talk to boys. *The Sydney Morning Herald*.
- Järvillehto, Lauri. 2013. Upeaa työtä! Näin teet itsellesi unelmiesi työpaikan. Tammi.
- Jokela, Teemu. 2017. Psykologia ja etiikka: filosofisen ihmiskuvan tutkielmia. BoD Book on Demand.
- Jung, Carl G. 1955. *Mysterium coniunctionis*. Princeton University Press.
- Junkkari, Marko. 2017. Juha Sipilän hallitus tällä hetkellä: ministereistä naisia on alle kolmannes. *Helsingin Sanomat* 27.4.2017.
- Just Be Inc. organisation. 2013. The me too Movement™. <http://justbeinc.wix-site.com/justbeinc/the-me-too-movement-c7cf>.
- Kanerva, Arla. 2017. Elämäkertoja ilmestyy tänä syksynä poikkeuksellisen paljon, ja niistä poikkeuksellisen suuri osa kertoo miehistä – kustantaja: ”Meille ei tarjota naisista kertovia elämäkertoja”. *Helsingin Sanomat* 13.8.2017.
- Katsarou, Maria. 2018. *Women & the leadership labyrinth Howard vs Heidi*. Leadership Mavericks Ltd. trading as Leadership Psychology Institute.
- Khazan, Olga. 2016. Would you really like Hillary more if she sounded different? *The Atlantic*.
- Khazan, Olga. 2016. Can three words turn anxiety into success? *The Atlantic*.
- Krivkovich, Alexis, Robinson, Kelsey, Starikova, Irina, Valentino, Rachel & Yee, Lareina. 2017. *Women in the workplace 2017*. McKinsey ja LeanIn.org.
- Kronqvist, Eeva-Liisa. 2007. *Kehityopsykologia: matkalla muutokseen*. WSOY Oppimateriaalit.

- Kruger, Justin & Dunning, David. 1999. *Unskilled and Unaware of It: How Difficulties in Recognizing One's Own Incompetence Lead to Inflated Self-Assessments*. Cornell University.
- Krznaric, Roman. 2015. *Empathy: why it matters, and how to get it*. Rider.
- Kylmälä, Pietari. 2018. Miksi naiset eivät pääse musiikkifestareille esiintymään? *Kulttuuriykkönen*, Yle Radio 1.
- Langin, Katie. 2018. What does a scientist look like? Children are drawing women more than ever before. *Science*.
- Langone, Alix. 2018. #MeToo and time's up founders explain the difference between the 2 movements – and how they're alike. *Time Magazine*.
- Lauhio, Eveliina. 2017. Oletko liian kiltti? 3 keinoa, joiden avulla opit pitämään terveesti kiinni omista rajoistasi. *Anna-lehti*.
- Lee, Jennifer. 2013. *Feminist: Stories from Women's Liberation*. *Women Make Movies*.
- Lehtinen, Erno. 2007. *Kasvatuspsykologia*. WSOY Oppimateriaalit.
- Leiviskä, Pekka. 2017. Erilaisuus tiimeissä parantaa tuottavuutta. *Kauppalehti*.
- Leslie, Sarah-Jane, Cimpian, Andrew, Meyer, Meredith & Freeland, Edward. 2015. Expectations of brilliance underlie gender distributions across academic disciplines. *Science*.
- Linehan, Patricia Louise. 1998. *Conceptions of ability: nature and impact across content areas*. Purdue University.
- Loftus, Elizabeth F. & Pickrell, Jacqueline E. 1995. The formation of false memories. *Psychiatric Annals*.
- Maass, Anne. 2007. Checkmate? The role of gender stereotypes in the ultimate intellectual sport. *European Journal of Social Psychology*.
- Maddux, William W. & Galinsky, Adam D. 2009. Cultural borders and mental barriers: the relationship between living abroad and creativity. *American Psychological Association*.
- Maddux, William W., Adam, Hajo & Galinsky, Adam D. 2010. *Personality and social psychology*. *Bulletin Sage*.
- Mäkelä, Anna, Puustinen, Liina & Ruoho, Iris. 2006. Sukupuolishow: johdatus feministiseen mediatutkimukseen. *Gaudeamus*.
- Mäkisaari, Katri Elisabet. 2016. *Glass cliff -ilmiö Suomessa – tapaukset Merja Ailus ja Anneli Jätteenmäki*. Helsingin yliopisto.

- Manktelow, James, Jackson, Keith, Swift, Charlie, Edwards, Steven, Bishop, Lucy, Pearcey, Ed, Mugridge, Tom, Bell, Simon, Robinson, Rosie & Bruce, Eleanor. 2016. Empathy at work. Mind Tools.
- Marcus, Bonnie. 2014. Revisiting the nice girl syndrome a decade later. Forbes Magazine.
- Markkola, Matti. 2018. "Tytöt ei soita kitaraa" – Nuorgam tutki, millä kesän 2018 festarilla esiintyy eniten naisoletettuja. Nuorgam. <http://www.nrgm.fi/artikkelit/tytot-ei-soita-kitaraa-nuorgam-tutki-milla-kesan-2018-festarilla-esiintyy-eniten-naisoletettuja>.
- Marschall, Wythe & Marsh Allison. 2018. Nikolaus KopernikusThe Scientific Revolution: Crash Course History of Science #12. Crash Course.
- Matikainen, Anni. 2015. Valta aikuissosiaalityön asiakassuunnitelmissa. Jyväskylän yliopisto.
- Merimaa, Juha. 2015. Ennen olin kokonaan toinen. Yliopisto-lehti, Helsingin yliopisto.
- Morrongiello, Barbara A. & Dawbera, Theresa. 2016. Parental influences on toddlers' injury-risk behaviors: are sons and daughters socialized differently? University of Guelph, Canada.
- Napier, Nancy K. 2014. The myth of multitasking. Psychology Today Magazine.
- Nummenmaa, Lauri. 2014. Aalto-yliopiston tutkijat paljastavat tunteiden kartat kehossa. Aalto-yliopisto, uutiset.
- Nummenmaa, Lauri, Glerean, Enrico, Hari, Riitta & Hietanen, Jari K. 2013. Bodily maps of emotions. National Academy of Sciences.
- Nuutinen, Veera (toim.); kirjoittajat Esko Harni, Antti Hyrkäs, Mikko Jakonen, Veera Nuutinen, Jukka Peltokoski, Jaana Pirkkalainen, Miikka Pyykkönen, Ville-Veikko Pulkka, Martta Tuomaala, Niina Vuolajärvi. 2017. Uusi työväki: työ ja yrittäjyys prekarisoituvan palkkatyön yhteiskunnassa. Into.
- Pizzolatto, Nic. 2014. True Detective. HBO.
- Raevaara, Tiina. 2018. Todellisuuden kuva. Suomen Kuvalehti.
- Raphael, Lev. 2017. Guess what else Hemingway didn't say? HuffPost.
- Ray, Michael. 15.03.2016. Alison Bechdel. Encyclopædia Britannica, Inc.
- Raz, Guy. 2016. Can coding help girls take risks? NRP.
- Reekola, Elina. 2017. Lumoavan pelottava nainen: seksuaalisuuden herättämä kauhu. Minerva.
- Reekola, Elina. 2014. Nainen ja häpeä. Minerva.

- Reshma, Saujani. 2017. *Girls who code: learn to code and change the world*. Puffin Books.
- Rice, Curt. 2013. How blind auditions help orchestras to eliminate gender bias. *The Guardian*.
- Rimpilä, Ilona. 2017. Tasa-arvo, yhdenvertaisuus ja monimuotoisuus musiikki-alalla Suomessa – kyselytutkimuksen tulokset. Music Finland.
- Robson, Leo. 2018. Not your girl gang: why do we try to connect female writers who have nothing in common? *The New Statesman*.
- Ryan, Michelle K. & Haslam, Alexander. 2005. The glass cliff: evidence that women are over-represented in precarious leadership positions. *British Journal of Management*.
- Saini, Angela. 2017. *Inferior. How science got women wrong*. HarperCollins.
- Sandberg, Sheryl. 2013. *Lean in: naiset ja menestymisen tahto*. WSOY.
- Scott, Paul. 2017. *The truth about racism*. Mindful Media.
- Sexsmith, Gin. 2017. Unseen photos of Jimi Hendrix's greatest performances. CNN.
- Shepherd, Jason. 2018. Surprise: a virus-like protein is important for cognition and memory. *The University of Utah*.
- Shonk, Katie. 2018. *Women and negotiation: narrowing the gender gap in negotiation*. Harvard Law School.
- Sincero, Jen. 2017. You are a badass: lopeta itsesi vähättely ja elä täysillä. *Vii-sas Elämä*.
- Sippola, Aulikki. 2007. *Essays on human resource management: perspectives on diversity management*. Vaasan yliopisto.
- Sloane, Paul. 2018. *How to win arguments – dos, don'ts and sneaky tactics*. Lifehack.
- Smith, Stacy L., Choueiti, Marc & Pieper, Katherine. 2018. Inclusion in the recording studio? USC Annenberg Inclusion Initiative.
- Soinila, Seppo. 2009. *Aivot: pidä huolta pääomastasi*. Duodecim.
- Soutschek, Alexander. 2017. The dopaminergic reward system underpins gender differences in social preferences. *Nature Human Behaviour*.
- Steele, Claude M. & Aronson, Joshua. 1995. *Stereotype threat and the intellectual test performance of African Americans*. New York: Oxford University Press.

- Stewart, Christopher A., Harrell, Thaddis Laphonia, Knowles, Beyonce Gisselle & Nash, Terius Youngdell. 2008. Single ladies (put a ring on it). Sony/ATV Music Publishing LLC.
- Stillman, Jessica. 2014. Are you suffering from ‘nice girl syndrome’? 5 symptoms. Inc.
- Strömquist, Liv. 2016. Kielletty hedelmä. Sammakko.
- Stuff Mom Never Told You – HowStuffWorks. 2018. First Wave Feminism without White Women. Stuff Media LLC.
- Taleb, Nassim Nicholas. 2007. Musta joutsen: erittäin epätodennäköisen vaikutus. Terra Cognita.
- Tannen, Deborah. 2007. You just don’t understand: women and men in conversation. HarperCollins. Tannen, Deborah. 1995. The power of talk: who gets heard and why. Harvard Business Review.
- Taschow, Ulrich. 2018. Oresme-Biography. <https://www.nicole-oresme.com/seiten/oresme-biography.html>.
- Teräs, Tiina. 2010. Tasa-arvoinen varhaiskasvatus? Tapaustutkimus sukupuolesta ja tasa-arvosta päiväkodin arjessa. Helsingin yliopisto.
- Tolonen, Anni. 2017. Vielä ehdit äänestää, listalla uusia lukijoiden ehdotuksia: kenestä pirkanmaalaisesta naisesta tahtoisit lukea? Aamulehti.
- Tukiainen, Maaretta & Viljanen, Jaana. 2016. Huippunaiset: menestystarinoita. Kauppakamari.
- Turban, Stephen, Freeman, Laura & Waber, Ben. 2017. A study used sensors to show that men and women are treated differently at work. Harvard Business Review.
- Unkuri, Salme. 2016. Länsimaisen sivistyksen lyhyt oppimäärä. Feminismistä ja sukupuolijärjestelmästä. Yle Areena.
- Uvnäs Molberg, Kerstin. 2007. Rauhoittava kosketus: oksitosiinin parantava vaikutus kehossa. Edita.
- Valtavaara, Marjo. 2018. Ammatit jakautuvat Suomessa yhä räikeämmin naisten ja miesten töihin – HS:n hakukone näyttää, kumpi sukupuoli jyrää omalla alallasi. Helsingin Sanomat 3.4.2018.
- Vedantam, Shankar. 2017. Hidden brain. Episode 42: Decide already! NPR
- Waldman, Katy. 2013. The tyranny of the smile. Slate.
- Walsh, Phoebe. 2016. When men on the street tell me to smile. Refinery29.

- Whitbourne, Susan Krauss. 2014. 6 ways to win any argument. Psychology Today.
- Wikipedia. 14.10.2018. Minä (filosofiassa).
- Wikipedia. 14.10.2018. Wikipedia bias against women.
- Wikipedia. 14.10.2018. Sukupuolten tasa-arvo.
- Wikipedia. 14.10.2018. Vain elämää (TV-sarja).
- Wikipedia. 14.10.2018. Gender bias on Wikipedia.
- Wikipedia. 14.10.2018. Wikiprojekti: Punaisten linkkien naiset.
- Wikipedia. 10.7.2018. Wikiprojekti:Wikigap.
- Writing crew. 2018. A message from women everywhere: the Mash Report. BBC Two.